

*Heakskiidetud õppeaasta 2015/2016 õppenõukogu nr 4 e-koosoleku (29.03.2016) ja
Tartu Luterliku Peetri Kooli nõukogu 29.03.2016 üldkoosoleku poolt.*

*Kinnitatud MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool
30.03.2016 üldkoosoleku poolt.*

Usuõpetuse ainekava I kooliastmele Tartu Luterlik Peetri Kool

Aine üldkirjeldus

I kooliastmes luuakse alus kristliku usu põhimõtete ja kesksete narratiivide mõistmisele. Olulisel kohal on väärtuskasvatuse aspekt, mis toimub muuhulgas läbi õpilaste endi tõstatatud eetiliste küsimuste käsitlemise. Luterlikust traditsioonist lähtuvalt tutvutakse kirikuaasta pühade sisuga ja sellega, kuidas neid pühi on traditsiooniliselt Eestis tähistatud ja kuidas nad kajastuvad Eesti rahvakalendris. Lõimumine teiste ainetega toimub eeskätt valdkondades *kultuuriline identiteet ning väärtused ja kõlblus*.

Lähtuvalt erakooli seadusest toimub konfessionaalse usuõpetuse õpetamine.

Hindamine

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Kõige olulisem on näidata, kuidas õpitu praegu ja tulevikus õpilase enda eluga seotud on – kuidas õpitud kasutada saab. Õpitud hinnatakse selle vanuseastme hindamispeetuste järgi. Hinnates kasutatakse sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

Usuõpetuse tundide arv nädalas: 1. klass – 1 tund, 2. klass – 1 tund, 3. klass – 1 tund

Nädalaid õppeaastas: 35

1. klass

1. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
tunneb kirikuaasta olulisemaid pühi ja nendega seotud peamisi traditsioone ja rahvakalendri tavasid Eestis	Kirikuaasta pühad septembrist maini (Mihklipäev, Lõikustänapüha, Usupuhauspüha, Hingedepäev, Mardipäev, adventiaeg, Jõulud, Kolmekuningapäev, Küünlapäev, Vastlapäev, Paastumaarjapäev, Suur Reede ja Ülestõusmispühad, Nelipühi). Kirikuaasta pühadega seonduvaid traditsioone ja rahvakalendri tavade tundmaõppimist toetavad meisterdamine, praktilised tegevused (nt kinkide valmistamine Jõuludeks, küünalde meisterdamine)

<ul style="list-style-type: none"> tunneb piibellikku loomislugu ja mõistab end osana loodust tunneb suuremate kristlike pühade peamist sõnumit ja nendega seotud piiblilugusid 	<p>Küünlapäevaks, aiasaaduse kaasatoomine Lõikustänupühaks, munade värvimine Ülestõusmispühadeks jms).</p> <ul style="list-style-type: none"> Kirikuaasta pühad ja luterlikud koraalid (Mihklipäev KLPR 150; Usupuhastuspüha KLPR 162, 1; adventi-ja jõuluaeg: 10; 16; 19; 23; 32A jne); Käsitletavate kirikuaasta pühadega seotakse väärtuskasvatuse teemad, mida toetavad vastavad piiblilood (Lõikustänupüha: nurisemine ja tänulikkus, meie igapäevane leib (Mt 14, 13-21); Hingedepäev: esivanemate mälestamine, vanemate austamine, kodu ja perekond (Ex 20,12), inimene kui osa loodust, loodu hoidmine (Gn 1, 1-31); adventiaeg ja Jõulud: kinkimine, teistele rõõmu valmistamine (Mt 1, 18-25) jne) Käsitletud kirikupühade ja väärtuskasvatuse teemadega seonduvad näited eesti ja euroopa kunstist; ekskursioonid Tartu kirikutesse
---	---

2. klass

2. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
<ul style="list-style-type: none"> tunneb kirikuaasta pühaderingiga seotud piiblitekste ja oskab oma sõnadega siduda neis peituvat mõtet enda elukogemusega oskab Meie Isa palve näitel selgitada, mis on palve oskab oma sõnadega kirjeldada seda, mis valmistab talle rõõmu ja mis muret; teab, et „jagatud mure on pool muret“ oskab oma sõnadega seletada seda, mis on usaldus ja miks see on oluline 	<ul style="list-style-type: none"> Esimeses klassis kirikuaasta pühade osas omandatud teadmiste süvendamine. Lisanduvad tekstid, mis aitavad Jeesuse maist elu terviklikumalt mõista ning toetavad kirikuaasta kogemist ühtse tervikuna (põgenemine Egiptusesse, Jeesuse lapseõlv, kaheteistaastane Jeesus templis, Ristija Johannes ja Jeesuse ristimine, Jeesus kutsus esimesed jüngrid, Palmipuudepüha, Suur Neljapäev). Käsitletavate tekstidega seotakse väärtuskasvatuse teemad (kaheteistaastane Jeesus templis õpetamas: õppimise ja enesearenduse olulisus; jüngrite kutsumine: õpilane ja õpetaja, teadmiste ja alustarkuse edasiandmine); õpilastega arendatakse vestlust, milles kutsutakse neid üles tooma looga haakuvaid näiteid nende enda elust. Palve. Palve kui usaldus, dialoog Jumalaga. Mure ja rõõm. Nende väljendamine palves. Tänapalve, söögipalve, Meie Isa (Mt 6, 9-13). Kahtlemine. Usaldus Jumala vastu (Aabraham Gn 12; prohvet Joona, Jo 1-2) Jumala armastus inimese vastu läbi Jeesuse Kristuse; Lk 18, 15-17

3. klass

3. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus
<ul style="list-style-type: none">tunneb Piibli jagunemist Vanaks ja Uueks Testamendiks; tunneb olulisemaid prohveteid ja nende lugusid ning teab, et Uue Testamendi keskseks isikuks on Jeesus Kristustunneb olulisemat kristlikku sümbolikat, kirikuhoonettunneb nn kuldset reeglit ja selgitab selle järgimise olulisust, märkab kaaslast enda kõrval ja oskab temaga arvestadaoskab oma sõnadega selgitada, mis on ligimesearmastus, ausus, õiglus, kohusetunne, usaldus ja andeksand ja tuua näiteid piiblitlugudest ja oma elustmõistab oma eksimuse tunnistamise olulisust ja andekspalumise ja -andmise tähtsustoskab näidete varal selgitada, miks ta on inimesena ainulaadne, oskab ära tunda ja oma sõnadega sõnastada enda peamisi tundeid<ul style="list-style-type: none">Tunneb valikud lugusid erinevatest religioossetest traditsioonidest	<ul style="list-style-type: none">Piibel kui kristlik pühakiri. Vana ja Uus Testament. Vanatestamentlik aeg ja prohvetid. Uustestamentlik aeg ja Jeesus Kristus.Olulisemad kristlikud sümbolid (rist, kala, leib, tall, vesi, valgus jne) ja nende piibellikristlik taust. Kirikuhoone (altar, kantsel, orel). Õppekäigud kirikuhoonetesseNn <i>kuldne reegel</i> Lk 6, 31. Arutelu õpilastega, mida tähendab kuldne reegel nende jaoks. Mis on see, mida nad tahavad, et neile tehtaks, ja mida mitte. Näited igapäevaelust.Piiblitlugude najal ja õpilaste isiklikest kogemustest toodud näidete varal käsitletakse järgmisi teemasid:<ul style="list-style-type: none">kümme käsku (Ex 20, 1-17)armastuse topeltkäsk (Mk 12, 28-34)ligimesearmastus (Halastaja samaarlane Lk 10, 30-37)andeksand (Tähendamissõna kadunud pojast Lk 15, 11-32)<ul style="list-style-type: none">Erinevate pühade tähistamine teiste kultuuride juures

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja

- Teab suuremaid kirikuaasta kalendripühi ning nendega seonduvat kombestikku ning tekste
- nimetab tähtsamaid rahvakalendri pühi ja selgitab nende usundilist tähendust ning kirjeldab levinumaid tähistamise traditsioone; teab oma pere traditsioone ja oskab neid teistele tutvustada;
- tunneb olulisemat kristlikku sümbolikat, kiriku ruumi;

- selgitab oma sõnadega, mis on ausus, õiglus, kohusetunne, vastutustunne, sõnapidamine, usaldus, tänulikkus, andekspalumine ja andeksandmine, tuues näiteid oma elust või käsitletud lugudest;
- tunneb nn kuldset reeglit ja selgitab selle järgimise olulisust, märkab kaaslase vajadusi, püüab käituda kaaslasi arvestavalt ning oskab anda hinnangut oma tegevusele;
- toob näiteid, mille poolest on tema eriline; mõistab oma õigust jääda iseendaks; tunneb ära oma peamised tunded ning väljendab neid nii sõnaliselt kui ka loominguga kaudu;
- mõistab, et on oluline oma eksimust tunnistada; oskab paluda vabandust; mõistab, et andestada on oluline.
- kirjeldab näiteid tuues, kuidas erinevad inimeste uskumused, arvamused ja soovid; .

Lõimimine:

Mitmed teemad, mida usuõpetuses käsitletakse, haakuvad inimeseõpetuse, meedia- ja kommunikatsiooniõppe, eesti keele muusikaõpetuse ning teistegi ainetega. Nii klassijuhataja kui ka nende ainete õpetajatega tehtav koostöö rikastab vastastikku ning on heade suhete aluseks. Näiteks käsitletakse inimõigusi 3. klassi inimeseõpetuse tundides. Usuõpetuse tund peaks avama inimõigused just usuga seotud aspektidest (õigus uskuda ja mitte uskuda, õigus oma usku vahetada jne). Mitmeid võimalusi on eesti keeles juba õpitud tekstide juurde tagasi tulla ning avastada neis uusi nüansse. Usuõpetus on tihedalt seotud ka muusikaõpetusega (koraalid, palvuste ja jumalteenistuste sisu ning kord). Kunstiõpetuses tehtud näpunukud jm. vahendid aitavad ilmestada usuõpetuse tunniteemasid. Usuõpetuses tehtav koostöö ei piirdu ainult kooliga, vaid sellel ainel on tugev kogukondlik lisaväärtus.

Usuõpetuse ainekava II kooliastmele Tartu Luterlik Peetri Kool

Aine üldkirjeldus

II kooliastmes on usuõpetuse keskmes eetiliste valikute ja väärtuste mõistmine ning oskus nende üle arutleda (narratiivne meetodika). Endiselt on olulisel kohal on kristliku väärtuskasvatuse aspekt, mis toimub muuhulgas läbi õpilaste endi tõstatatud eetiliste küsimuste käsitlemise. Usuõpetus suunab õpilast mõtestama enda jaoks olulisi väärtusi ning mõistma seda, kuidas need tema toimimist kujundavad ja valikuid mõjutavad. Samuti on oluline arendada õpilases lugupidamist mailmavaateliselt erinevatesse tõekspidamistesse ning oskust lahendada lihtsamaid väärtuskonflikte.

Vastavalt kooli õppekavale kasutatakse II ja III kooliastmes lõimitud aineõpetust. Ainetevahelise lõimingu aluseks on kooli väärtuskasvatus. Lõimingu teemaks on igakuine fookusväärtus, millest lähtuvalt koostatakse klassidele aineõpetajate ja kooli juhtkonna poolt lõimingu trimestrikava. Trimestrikava täitmist arutatakse igakuistel aineõpetajate koosolekutel. Väärtuspõhiselt lõimitud aineõpetuse eesmärgiks on õpetada lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi üksteist toetavalt.

Lähtuvalt erakooli seadusest toimub konfessionaalse usuõpetuse õpetamine.

Hindamine

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Kõige olulisem on näidata, kuidas õpitu praegu ja tulevikus õpilase enda eluga seotud on – kuidas õpitud kasutada saab. Õpitulemusi hinnatakse selle vanuseastme hindamispõhimõtete järgi. Hinnates kasutatakse sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

Usuõpetuse tundide arv nädalas: 4. klass – 1 tund, 5. klass – 1 tund, 6. klass – 1 tund

Nädalaid õppeaastas: 35

4. klass

4. klassi lõpetaja õpitulemused	4. klassi õppesisu- ja tegevus
Õpilane: 1) toob näiteid kristlike väärtuste ja moraalinormide rolli kohta üksikainese elus ning ühiskonnas; 2) selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon	Kristliku eetika alused Inimese elu mõte. Saatus, vabadus ja vastutus. Erinevad reeglid ning seadused. Kirjutatud ja kirjutamata seadused.

<p>või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid;</p> <p>3) tunneb nn kuldset reeglit ja kristluses ning teistest suuremates maailmareligioonides sõnastatud olulisemaid eetilisi printsiipe (austa elu, teist inimest ja omandit, ära tunnista valet); toob näiteid nende toimimise kohta;</p> <p>4) nimetab käsitletud voorusi (õiglus, vaprus, enesedistsipliin (mõõdukus), (elu)tarkus ning usk, lootus ja armastus) ning oskab neid lahti mõtestada, tuues näiteid vooruste avaldumise kohta inimeste käitumises;</p> <p>5) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse ning tunneb igapäevaelus ära mõningaid maailmavaatelistel erinevustel põhinevaid diskrimineerimise juhtumeid.</p>	<p>Erinevad vastused küsimusele, mis on õnn, mis on õige ja hea. Kuldne reegel.</p> <p>Põhilisi eetiliste valikute printsiipe kristluses võrreldes teiste maailmareligioonidega: austa elu, teist inimest ja omandit, ära tunnista valet.</p> <p>Kardinaalvoorused: õiglus, vaprus, enesedistsipliin (mõõdukus), (elu)tarkus, usk, lootus, armastus.</p> <p>Inimõigused.</p>
--	--

5. klass

5. klassi lõpetaja õpitulemused	5. klassi õppesisu- ja tegevus
<p>Õpilane:</p> <p>1) nimetab enda jaoks olulisi väärtusi ja kirjeldab õpitu valguses, kuidas need tema toimimist kujundavad ning valikuid mõjutavad;</p> <p>2) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse;</p> <p>3) pakub konstruktiivseid toimimisvõimalusi, et lahendada lihtsamaid väärtuskonflikte.</p>	<p>Kristlikud väärtused, mina ja teised inimesed</p> <p>Autoriteedid ja väärtuste hierarhia. Eeskujud, iidolid, Jumal.</p> <p>Inimeste tõekspidamiste sarnasused ja erinevused, vääriskus.</p> <p>Iseendaks jäämise raskused. Üksi ja koos.</p> <p>Sallivus ja lugupidamine – suhtumine teistsuguste vaadetega inimestesse ning teistesse usunditesse. Eelarvamused ja diskrimineerimine.</p>

6. klass

6. klassi lõpetaja õpitulemused	6. klassi õppesisu- ja tegevus
<p>Õpilane:</p> <p>1) toob näiteid väärtuste ja moraalnormide rolli kohta üksikinimese elus ning ühiskonnas;</p>	<p>Eetika kesksed küsimused</p> <p>Suhtumine loodusesse. Religioon ja teadus.</p> <p>Armastus ja sõprus, ustavus. Andekspalumine ja</p>

<p>2) selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid;</p> <p>3) nimetab enda jaoks olulisi väärtusi ning kirjeldab õpitu valguses, kuidas need tema toimimist kujundavad ja valikuid mõjutavad;</p> <p>4) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse;</p> <p>5) mõistab andestuse olulisust ning oskab andeks paluda.</p>	<p>andestamine, leppimine.</p> <p>Õigus ja õiglus. Tähelepanelikkus ja hoolivus nõrgemate suhtes. Solidaarsus. Rikkus ja vaesus. Kadedus ja heategevus.</p> <p>Sõna jõud: töötused, sõnapidamine, hinnangute andmine, ausus, silmakirjalikkus.</p>
--	--

Õppetegevus

Keskne põhimõte on aktiiv- ja probleemõppe põhimõtete rakendamine. I kooliastme õppetegevustele lisanduvad arutelud, rohkem pööratakse tähelepanu küsimuste esitamise oskuse arendamisele, hinnangute andmisele ja nende põhjendamisele. Häid võimalusi väärtuskasvatuseks pakub narratiivsete meetodite kasutamine. Probleemülesannete, rollimängude ja moraalsete dilemmade analüüsiga arendatakse probleemide märkamise oskust, kuulamisoskust, koostööoskusi ning teiste arvestamist. Õpilaste kõlblise arengu toetamine nõuab õpetajalt tundlikkust, tähelepanelikkust ja taktitunnet. Eetika teemades tutvustatakse õpilastele klassikalisi voorusi, avatakse nende sisu arusaadavas vormis ning innustatakse õpilasi end arendama.